

ĐỀ CƯƠNG TUYÊN TRUYỀN:

CẦN HIỂU ĐÚNG CHỦ TRƯỞNG THÍ ĐIỂM XÂY DỰNG ĐƠN VỊ HÀNH CHÍNH - KINH TẾ ĐẶC BIỆT (ĐẶC KHU)

Như chúng ta đã biết, với tinh thần tôn trọng và đề cao ý kiến, nguyện vọng chính đáng của các tầng lớp nhân dân, sau khi tiếp thu các ý kiến tâm huyết, trách nhiệm của các vị đại biểu Quốc hội, các nhà khoa học, nhà kinh tế, chuyên gia, cử tri cả nước, kỳ họp lần thứ 5, Quốc hội khóa XIV đã biểu quyết thống nhất cho lùi việc thông qua dự án Luật Đơn vị hành chính - kinh tế đặc biệt (đặc khu) Vân Đồn, Bắc Vân Phong, Phú Quốc, đồng thời sẽ chỉnh lý dự án theo hướng không quy định “trường hợp đặc biệt thời hạn sử dụng đất để sản xuất, kinh doanh tại đặc khu có thể kéo dài hơn, nhưng không quá 99 năm” mà áp dụng như các quy định của Luật Đất đai.

Để hiểu đúng chủ trương thí điểm xây dựng đặc khu, tránh bị các thế lực thù địch lợi dụng xuyên tạc, chống phá, cần chú ý mấy vấn đề sau đây:

Đơn vị hành chính - kinh tế đặc biệt là gì, có ý nghĩa như thế nào?

Đơn vị hành chính - kinh tế đặc biệt (còn gọi là đặc khu) là đơn vị hành chính trực thuộc tỉnh, do Quốc hội quyết định thành lập, có cơ chế chính sách đặc biệt để thu hút đầu tư vào các ngành, nghề ưu tiên phát triển, xây dựng theo hướng xanh - tri thức - bền vững, áp dụng phương thức quản lý tiên tiến, hình thành môi trường sống văn minh, hiện đại, chất lượng cao; bảo đảm quốc phòng, an ninh, an sinh xã hội, giữ vững ổn định chính trị - xã hội tại đặc khu, tạo lực tăng trưởng và thử nghiệm thể chế phát triển vùng có tính đột phá, có sức lan tỏa lớn.

Ra đời cách nay hơn 70 năm, các khu vực kinh tế vận hành theo mô hình mới, như khu kinh tế, khu thương mại tự do, đặc khu kinh tế, đặc khu hành chính... được nhiều quốc gia xây dựng khá thành công. Không ít mô hình tạo ra sức hút đầu tư lớn và trở thành “đầu tàu”, động lực phát triển của vùng, thậm chí của cả quốc gia. Trong bối cảnh toàn cầu hóa, hội nhập kinh tế quốc tế sâu rộng và những cơ hội đang mở ra trước cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ 4 (4.0), các mô hình này tiếp tục được hoàn thiện với quy mô lớn hơn và mức độ ưu đãi, cạnh tranh cao hơn...

Một số mô hình của các nước

- Trung Quốc là quốc gia đầu tiên xây dựng đặc khu kinh tế và thu được nhiều thành công từ mô hình này, đáng chú ý là các đặc khu kinh tế Thẩm Quyển, Chu Hải, Sáu Dầu (tỉnh Quảng Đông), Hạ Môn (tỉnh Phúc Kiến)...

- Các khu kinh tế tự do của Hàn Quốc được thành lập từ năm 2003, cả nước có 8 khu kinh tế tự do, trong đó có 6 khu được thành lập ở khu vực ven biển và 2 khu được thành lập trong đất liền.

- Đến cuối năm 2013, Nhật Bản đã phát triển được 6 vùng đặc khu chiến lược quốc gia, với mong muốn đẩy nhanh tiến trình phục hồi kinh tế của nước này.

- Singapore có 9 khu thương mại tự do, được thành lập gắn với việc phát triển cảng biển để thúc đẩy phát triển ngành sản xuất chế tạo và thu hút đầu tư nước ngoài với chính sách đặc biệt ưu đãi về thuế và một số lĩnh vực ưu đãi khác.

- Tại Ấn Độ, mô hình đặc khu kinh tế được triển khai từ năm 1997 với những chính sách ưu đãi của Chính phủ nhằm thúc đẩy xuất khẩu và tăng sức cạnh tranh của nền kinh tế.

Chủ trương của Đảng và Nhà nước ta về Đơn vị hành chính - kinh tế đặc biệt

Chủ trương phát triển “đặc khu kinh tế” ở nước ta đã có từ lâu, đáng chú ý là Đặc khu Vũng Tàu - Côn Đảo nhằm phục vụ phát triển ngành công nghiệp dầu mỏ và khí đốt; năm 1990, Thủ tướng Võ Văn Kiệt, từng dẫn đầu đoàn công tác đi nghiên cứu, khảo sát ở Bắc Vân Phong và một số nơi. Sang giai đoạn đổi mới, các khu kinh tế “mở” phát triển khá nhiều ở các tỉnh miền Trung như Dung Quất, Chu Lai, Nghi Sơn, Vũng Áng, thực chất mang dáng dấp của “đặc khu kinh tế” nhưng ở mức độ sơ khai và quy mô nhỏ.

Trong Chiến lược phát triển kinh tế - xã hội giai đoạn 2011 - 2020, được Đại hội XI của Đảng thông qua, nêu định hướng: “Lựa chọn một số địa bàn có lợi thế vượt trội, nhất là ở ven biển để xây dựng một số khu kinh tế làm đầu tàu phát triển”. Văn kiện Đại hội XII của Đảng đề ra nhiệm vụ: “Xây dựng một số đặc khu kinh tế để tạo cực tăng trưởng và thử nghiệm thể chế phát triển vùng có tính đột phá”. Hội nghị Ban Chấp hành Trung ương Đảng lần thứ 5 (khóa XII) đã thông qua Nghị quyết về hoàn thiện thể chế kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, xác định “xây dựng một số đơn vị hành chính - kinh tế đặc biệt với thể chế vượt trội để tạo cực tăng trưởng và thử nghiệm đổi mới, hoàn thiện tổ chức bộ máy thuộc hệ thống chính trị...”. Khoản 9, Điều 70 và khoản 1, Điều 110 của Hiến pháp (2013) quy định: Đơn vị hành chính - kinh tế đặc biệt do Quốc hội quyết định thành lập. Tại Kết luận số 21-KL/TW của Bộ Chính trị, đồng ý chủ trương thành lập 3 đơn vị hành chính - kinh tế đặc biệt tại Vân Đồn (Quảng Ninh), Bắc Vân Phong (Khánh Hòa) và Phú Quốc (Kiên Giang).

Đối với 3 đặc khu Vân Đồn, Bắc Vân Phong, Phú Quốc

Các đơn vị hành chính - kinh tế đặc biệt Vân Đồn, Bắc Vân Phong và Phú Quốc dự kiến thành lập nhằm: khai thác tốt nhất các tiềm năng khu vực có lợi thế vượt trội, thu hút mạnh nguồn vốn đầu tư, công nghệ cao, phương thức quản lý mới tiên tiến, hình thành khu vực tăng trưởng cao, tạo thêm nguồn nhân lực và động lực, góp phần thúc đẩy nhanh phát triển và tái cơ cấu kinh tế cho tỉnh, vùng và cả nước.

Cơ hội đầu tư tại các đặc khu dành cho tất cả nhà đầu tư trong nước và các nhà đầu tư nước ngoài của nhiều quốc gia, không dành riêng cho một quốc gia nào. Trong đó, kêu gọi nhà đầu tư chiến lược có năng lực tài chính, quản trị, có cam kết về việc ứng dụng, chuyển giao công nghệ tiên tiến, công nghệ mới, công nghệ sạch hoặc công nghệ cao; cam kết đào tạo, phát triển nguồn nhân lực, gắn bó lợi ích lâu dài với đặc khu và có dự án đầu tư tại đặc khu thuộc một trong các trường hợp sau đây: Dự án đầu tư khu dịch vụ du lịch và vui chơi giải trí tổng hợp có quy mô vốn đầu tư tối thiểu 45.000 tỷ đồng. Dự án đầu tư kết cấu hạ tầng phù hợp với quy hoạch đặc khu, có quy mô vốn đầu tư tối thiểu 12.000 tỷ đồng. Dự án đầu tư sản xuất, kinh doanh thuộc ngành, nghề ưu tiên phát triển của đặc khu, có quy mô vốn đầu tư tối thiểu 6.000 tỷ đồng. Dự án đầu tư sản xuất, kinh doanh phù hợp với quy hoạch đặc khu, có ảnh hưởng lớn đến phát triển kinh tế - xã hội hoặc tạo ra giá trị gia tăng đột biến tại đặc khu, có quy mô vốn đầu tư tối thiểu 6.000 tỷ đồng.

Ngành nghề ưu tiên phát triển: Đặc khu Vân Đồn: Công nghệ cao; công nghiệp hỗ trợ công nghệ cao; du lịch và công nghiệp văn hóa; cảng hàng không, cảng biển, thương mại. Đặc khu Bắc Vân Phong: công nghệ thông tin, điện tử, cơ khí chính xác; cảng biển, du lịch, khách sạn; Trung tâm thương mại - tài chính. Đặc khu Phú Quốc: du lịch, khách sạn; thương mại, hội nghị, triển lãm, quản lý tài sản; y tế, giáo dục, nghiên cứu và phát triển.

Ưu đãi đầu tư: Ưu đãi thuế thu nhập cá nhân, thuế xuất khẩu, thuế nhập khẩu, thuế giá trị gia tăng, thuế thu nhập doanh nghiệp, thuế tiêu thụ đặc biệt, miễn tiền thuê đất, thuê mặt nước trong một số trường hợp có điều kiện.

Chính sách đối với người lao động: Doanh nghiệp hoạt động trên địa bàn đặc khu có trách nhiệm ưu tiên tuyển dụng, sử dụng lao động bị thu hồi đất, đối tượng tinh giảm biên chế, lao động khác là người thường trú tại đặc khu. Không cấp phép lao động cho: Người lao động nước ngoài là chuyên gia, nhà quản lý, giám đốc điều hành có thời gian làm việc dưới 60 ngày và thời gian cộng dồn không quá 180 ngày trong 01 năm tại đặc khu; Người lao động nước ngoài là lao động kỹ thuật có thời gian làm việc dưới 30 ngày và thời gian cộng dồn không quá 90 ngày trong 01 năm tại đặc khu.

Nhà nước có chính sách đặc biệt phù hợp theo quy định của pháp luật và tạo điều kiện thuận lợi nhằm thu hút đầu tư vào các ngành, nghề ưu tiên phát triển của đặc khu nhưng phải tuyệt đối bảo đảm an ninh quốc phòng, an ninh, an sinh xã hội, giữ vững ổn định chính trị - xã hội tại đặc khu. Do đó, luật này chỉ cho phép giao đất cho các doanh nghiệp có dự án được phê duyệt; không có việc Nhà nước giao đất hoàn toàn cho 01 quốc gia; chỉ cho thuê đất có thời hạn cho các dự án đầu tư cụ thể và theo quy định hết sức chặt chẽ khi các đặc khu ra đời. Nếu các doanh nghiệp không thực hiện đúng cam kết theo luật sẽ bị thu hồi. Đáng lưu ý là, dự thảo Luật nếu được thông qua chỉ là bước đầu đề tạo hành lang pháp lý cho việc hình thành các đặc khu; còn phải xây dựng Đề án cụ thể thì mới có thể thành lập các đặc khu.

Riêng đối với Phú Quốc

Các tác động chính được dự báo là sẽ tạo điều kiện thu hút các nhà đầu tư tiềm năng vào các ngành, nghề ưu tiên phát triển của Phú Quốc và nguồn vốn để xây dựng thêm kết cấu hạ tầng cấp thiết như trường học, bệnh viện nhằm nâng cao mức sống người dân. Phát huy lợi thế tài nguyên thiên nhiên và vị trí của Phú Quốc để xây dựng ngành thương mại dịch vụ kết hợp du lịch, phát triển du lịch sinh thái và du lịch thám hiểm, khám phá, đóng góp vào phát triển kinh tế đảo Phú Quốc và tỉnh Kiên Giang.

Theo tính toán, trong giai đoạn 2021 - 2030, GRDP tích lũy đạt 53,63 tỷ USD đến 72,39 tỷ USD so với mức dự tính là 46,14 tỷ USD nếu Phú Quốc phát triển như hiện tại. Đóng góp của Phú Quốc vào tỉnh Kiên Giang năm 2030 dự tính đạt từ 32,83% đến 44,23%. Nâng mức thu nhập bình quân đầu người đạt 13.506 - 28.645 USD vào năm 2030.

Cần tiếp tục bổ sung, hoàn chỉnh Luật Đặc khu

Việc xây dựng Luật Đặc khu là một chủ trương cần thiết trong điều kiện mới, nhằm đáp ứng yêu cầu phát triển của đất nước. Tuy nhiên, đây là một dự án mới, phức tạp, chưa có tiền lệ, nhiều quy định về cơ chế, chính sách mang tính đột phá cả về tổ chức bộ máy và quan điểm, định hướng phát triển trong điều kiện hội nhập quốc tế ngày càng sâu rộng và bối cảnh tình hình quốc tế, khu vực có nhiều diễn biến phức tạp; ý kiến của đại biểu Quốc hội, các cán bộ lão thành, chuyên gia, nhà khoa học và cử tri về một số nội dung của dự án Luật còn khác nhau.

Chính vì vậy, theo đề nghị của Ủy ban Thường vụ Quốc hội và Chính phủ, Quốc hội đã quyết định chưa thông qua dự án Luật Đặc khu tại kỳ họp lần thứ 5 và chuyển sang kỳ họp sau, để có thêm thời gian nghiên cứu, tiếp thu tối đa các ý kiến xác đáng của các vị đại biểu Quốc hội, các cán bộ lão thành, chuyên gia, nhà khoa học và nhân dân, hoàn thiện dự án Luật, hoàn chỉnh dự thảo nghị quyết, đề án về thành lập từng đơn vị hành chính - kinh tế đặc biệt.

Điều 28 của Hiến pháp (2013) nói rõ: Công dân có quyền tham gia quản lý nhà nước và xã hội; tham gia thảo luận và kiến nghị với cơ quan Nhà nước về các vấn đề của cơ sở, địa phương và cả nước. Nếu thấy cần thiết, công dân có thể góp ý bằng văn bản gửi đến chính quyền địa phương, không nghe theo xúi giục, kích động của các thế lực thù địch và kẻ xấu, gây mất an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội./.

BAN TUYÊN GIÁO TỈNH ỦY